

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 709/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Mariannou Lechmanovou, Štúrova 10/20, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 417/2014 a jeho rozsudkom z 27. februára 2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 861/2015 a jeho uznesením z 23. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2016 doručená [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť

majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 417/2014 a jeho rozsudkom z 27. februára 2015, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 861/2015 a jeho uznesením z 23. júna 2016 (ďalej aj „namietané rozhodnutia“).

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla, že bola „*žalovanou v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťovi [REDAKOVANÉ]..., ktoré bolo vedené na Okresnom súde Dolný Kubín...*“.

3. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 2. apríla 2014 určil, že do dedičstva po poručiťovi patria konkrétne nehnuteľnosti v katastrálnom území obce [REDAKOVANÉ]. V dôsledku podaného odvolania sťažovateľkou krajský súd namietaným rozhodnutím potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom sa stotožnil s právnymi a skutkovými závermi okresného súdu. Na základe podaného dovolania najvyšší súd rozhodoval o dôvodnosti dovolania sťažovateľky proti namietanému rozhodnutiu krajského súdu a jej dovolanie odmietol.

4. Podľa sťažovateľky konajúce súdy v konaní neprihliadli na predložené dôkazy a nevyvodili správny právny záver, čím jej bola „*odňatá reálne možnosť konať pred súdom...*“. Rozhodnutia všeobecných súdov v jej právnej veci nie sú založené na dostatočných a relevantných dôvodoch.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 417/2014 a jeho rozsudkom z 27. februára 2015, ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 861/2015 a jeho uznesením z 23. júna 2016 porušené boli. Požaduje tiež,

aby ústavný súd zrušil namietané rozhodnutia najvyššieho súdu a krajského súdu a vec im vrátil na ďalšie konanie, priznal jej finančné zadosťučinenie a úhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym

zástupcom, advokátom. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom... V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

9. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť vo vzťahu k postupu a namietanému rozhodnutiu najvyššieho súdu (v petite v bode 1) nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, pretože hoci je sťažovateľka kvalifikovane zastúpená advokátkou, nepredložila kópiu právoplatného namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde), na ktoré poukazuje a ktorým podľa jej názoru malo dôjsť k porušeniu jej v sťažnosti označených práv. Ďalej k sťažnosti sťažovateľka predložila splnomocnenie na zastupovanie advokátkou vo veci *„porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, 2, 3 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru... v konaní vedenom na okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C/92/2008“*, ktorého postup v petite sťažnosti nenamieta. V splnomocnení predloženom ústavnému súdu sa teda neuvádza konkrétne najvyšší súd a krajský súd, ktorých postup a namietané rozhodnutia sú v petite napadnuté. Z uvedeného je zrejmé, že predložené splnomocnenie nekorešponduje s petitom sťažnosti, ktorý je pre konanie pred ústavným súdom záväzný a vymedzuje rozsah samotného konania

ústavného súdu o sťažnosti. Obdobne v úvode sťažnosti namieta aj porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy, ale v petite, ktorým je ústavný súd viazaný, už toto základné právo nie je premietnuté.

10. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky v tejto časti nespĺňa citované náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011). Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

11. Vo vzťahu k namietanému postupu a namietanému rozhodnutiu krajského súdu, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľky a nedal jej relevantnú odpoveď na jej námietky v odvolaní, neprihliadol na predložené dôkazy a tiež nevyvodil správny právny záver, čím jej bola „*odňatá reálne možnosť konať pred súdom...*“, ústavný súd súčasne konštatuje, že nie je toho názoru ako sťažovateľka a podľa neho rozhodnutie krajského súdu v jej právnej veci je založené na dostatočných a relevantných dôvodoch. Celá sťažnosť sa nesie iba v duchu opravného konania pred všeobecnými súdmi, kde sťažovateľka neponúka žiadnu ústavne významnú argumentáciu (iba nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi súdov).

12. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sa uplatňuje na princípe subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd poskytuje uvedenú ochranu iba vtedy, ak ju neposkytujú všeobecné súdy. Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie vo veciach, ktoré sú predmetom konania (pozri body 2 a 3), patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov.

14. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

15. Ústavný súd preto v rámci predbežného prerokovania preskúmal namietané rozhodnutie krajského súdu na 7 stranách (v spojení s rozsudkom okresného súdu na 12 s.) a podľa jeho názoru krajský súd dostatočne objasnil dôvody, z ktorých napadnuté rozhodnutie vychádza, a úvahy, akými sa pri jeho vydaní riadil a vysvetlil sťažovateľke na s. 7, prečo sa nestotožnil s jej námietkami, že okruh účastníkov nekorešponduje s účastníkmi dedičského konania, a tiež okolnosť, prečo nepovažoval za potrebné riešiť získanie dôkazu novým znaleckým posudkom, a podobne.

16. Odôvodnenie namietaného rozhodnutia nemožno *prima facie* považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, pretože krajský súd sa primerane zaoberal okolnosťami danej veci a jeho úvahy uvedené v rozhodnutí možno považovať za jasné, logické a zrozumiteľné. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti s namietaným

rozhodnutím krajského súdu tiež poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čo v plnom rozsahu platí aj vo vzťahu k právu zaručenému čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

17. Ani argumenty spochybňujúce skutkový stav, ku ktorému všeobecné súdy vykonaným dokazovaním dospeli, nesvedčia o zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že obsahom označených práv nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97).

18. Ústavný súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu z pohľadu namietaného zásahu do práv na spravodlivé súdne konanie za ústavne akceptovateľný. Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi namietaným rozhodnutím krajského súdu a označenými základnými právami, vyhodnotil v tejto časti sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, pretože nezistil žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, ktorých reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ani nie je riadne odôvodnená (čl. 20 ods. 1 ústavy), preto ju v tejto časti odmietol aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími nárokmi v nej uvedenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016